

Rada m.st. Warszawy
pl. Defilad 1
00 – 901 Warszawa

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203, z 2005r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218; z 2008r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420; Nr 157, poz. 124, z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 106, poz. 675, Nr 40, poz. 230, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679 i Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281 oraz z 2012 r. poz. 567)

s t w i e r d z a m   n i e w a ż n o ś ć

uchwały Nr XLIX/1366/2013 Rady m.st. Warszawy z dnia 17 stycznia 2013 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta stołecznego Warszawy w części obejmującej:

- § 2 – w całości,
- § 8 ust. 1 w zakresie obejmującym wyraz: „niezwłocznie”,
- § 8 ust. 2 w zakresie obejmującym część zdania: „w miejscach, w których nie powodują zakłóceń w ruchu pieszych i pojazdów”,
- § 8 ust. 4 w zakresie obejmującym część zdania: „, w sposób niepowodujący szkód w mieniu i niezagrażających przechodniom i pojazdom”,
- § 8 ust. 5 – w całości,
- § 8 ust. 7 w zakresie obejmującym wyraz: „niezwłocznie”,
- § 9 ust. 2 – w całości,
- § 11 ust. 5 – w całości,
- § 12 ust. 3 – w całości,
- § 18 ust. 3 – w całości,
- § 21 ust. 1 – w całości,

- § 28 ust. 1 – w całości,
- § 28 ust. 2 – w całości,
- § 28 ust. 5 w zakresie obejmującym wyrażenie: „i widoczne oznakowanie tablicą ostrzegawczą”,
- § 28 ust. 8 – w całości,
- § 28 ust. 11 – w całości,
- § 28 ust. 12 – w całości,
- § 28 ust. 13 – w całości,
- § 28 ust. 15 – w całości,
- § 29 ust. 4 – w całości,
- § 32 ust. 3 – w całości,

Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta stołecznego Warszawy.

Uzasadnienie

Rada m.st. Warszawy w dniu 17 stycznia 2013 r. podjęła uchwałę w sprawie *uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta stołecznego Warszawy*.

Podstawę prawną do wydania uchwały stanowił art. 4 ust. 1 z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2012 r. poz. 391, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”. Wskazać należy, że przepis ust. 1 stanowi upoważnienie dla rady gminy do uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Z kolei w ust. 2 został natomiast określony zakres uregulowań, którego uszczegółowienia powinna dokonać rada gminy w regulaminie. Regulamin określa zatem szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:

- 1) wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących:
  - a) prowadzenie we wskazanym zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych przeterminowanych leków i chemikaliów, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zużytych opon, a także odpadów zielonych,
  - b) uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,
  - c) mycie i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;
- 2) rodzaju i minimalnej pojemności pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu:

- a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach,
- b) liczby osób korzystających z tych pojemników;
- 3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;
- 4) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
- 5) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku;
- 6) wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach;
- 7) wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Wymienione powyżej elementy mają charakter wyczerpujący, nie jest zatem dopuszczalna wykładnia rozszerzająca zastosowania tego przepisu w odniesieniu do innych kwestii, które nie zostały w nim wymienione. W tej mierze wskazać należy, że unormowana w art. 7 Konstytucji zasada praworządności wymaga, by materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Oznacza to, że każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej, a więc stanowi naruszenie konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego. Należy również podkreślić, że zgodnie z art. 94 Konstytucji RP regulacje zawarte w akcie prawa miejscowego mają na celu jedynie "uzupełnienie" przepisów powszechnie obowiązujących rangi ustawowej, kształtujących prawa i obowiązki ich adresatów, a więc nie są wydawane w celu wykonania ustawy tak jak rozporządzenie w rozumieniu art. 92 Konstytucji RP (wyrok NSA z dnia 18 września 2012 r. sygn. akt II OSK 1524/12).

W świetle poczynionych uwag za niezgodne ze wskazanymi wyżej przepisami (w szczególności z normą upoważniającą, z konstytucyjną zasadą praworządności – art. 7 Konstytucji RP, z wynikającymi z przepisów konstytucyjnych warunkami legalności aktu wykonawczego) należy uznać, wszelkie odstępstwa w akcie prawa miejscowego od granic upoważnienia ustawowego, a więc od katalogu spraw enumeratywnie wymienionych w art. 4 ust. 2 ustawy, a przekazanych do unormowania regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, należy stwierdzić, że Rada m.st. Warszawy wprowadzając w § 2 Regulaminu słowniczek określonych w nim pojęć istotnie naruszyła art. 4 ust. 1 i 2 ustawy, jak również §§ 135 i 137 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz.U. Nr 100, poz. 908) w związku z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy. Wynikający z art. 4 ust. 2 ustawy zakres upoważnienia do określenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy nie obejmuje bowiem, w żadnej ze spraw

wymienionych w pkt 1 – 8, uprawnienia rady gminy do formułowania w regulaminie jakichkolwiek pojęć ich dotyczących. Brak upoważnienia rady w tym zakresie oznacza zarówno zakaz tworzenia w regulaminie na jego potrzeby własnych definicji pojęć (przez co rozumieć należy przepisy ustawowe zmodyfikowane lub utworzone na użytek zaskarżonej uchwały), w tym ustalania znaczenia określeń ustawowych, jaki i do powtarzania w nim definicji ustawowych. Niezgodność z prawem dokonywania powtórzeń w regulaminie definicji ustawowych, jest ponadto uzasadniona okolicznością, że interpretacja takiego pojęcia w kontekście uchwały, w której go powtórzono, może prowadzić do całkowitej lub częściowej zmiany intencji prawodawcy (vide: wyrok NSA z dnia 14 października 1999 r., sygn. akt II SA/Wr 1179/90; wyrok NSA z dnia 10 listopada 2009 r., sygn. akt II OSK 1256/09; wyrok NSA z dnia 7 kwietnia 2010 r., sygn. akt. II OSK 170/10). Definiując w akcie prawnym określone pojęcia prawodawca daje wyraz temu, że zamierza przypisać definiowanym zwrotom nie tylko inne znaczenie niż w języku potocznym, ale także inne znaczenie niż powszechnie przyjmuje się to w innych aktach prawnych. Zatem w przypadku powtórnego zdefiniowania pojęcia ustawowego w regulaminie, istnieje realna możliwość, że jego interpretacja w oderwaniu od aktu pierwotnego spowoduje zmianę znaczeniowo-prawną danego pojęcia przyjętą w ustawie. Poza tym skoro postanowienia regulaminu mają jedynie uszczegóławiać regulacje ustawowe w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, to tym bardziej nie ma podstaw prawnych do powtarzania w nim definicji ustawowych, w szczególności zawartych w ustawie upoważniającej. W świetle poczynionych uwag, należy stwierdzić nieważności tych wszystkich przepisów § 2 Regulaminu, które definiują pojęcia wcześniej już zdefiniowane w ustawach i rozporządzeniach, tj.: bioodpady, nieczystości ciekłe, odpady komunalne, odpady niebezpieczne, odpady ulegające biodegradacji, odpady zielone, podmioty odbierające odpady komunalne, pies asystujący, regulamin, właścicielach nieruchomości, zbieranie odpadów, zbiorniki bezodpływowe, zwierzęta domowe i zwierzęta gospodarskie.

Za zasadne należy uznać także stwierdzenie nieważności tych przepisów § 2 Regulaminu, w których prawodawca utworzył na użytek zaskarżonej uchwały własne definicje określeń, w tym tych zawartych w ustawie upoważniającej, tj. takich określeń jak: Region, ustawa, wojewódzki plan gospodarki odpadami czy ustawa o odpadach. Istotne naruszenie prawa przez organ we wszystkich wskazanych powyżej przypadkach wynika z faktu braku delegacji ustawowej opartej na art. 4 ust. 2 ustawy do formułowania definicji własnych w/w pojęć oraz do dokonywania powtórzeń i modyfikacji definicji ustawowych, a także z okoliczności naruszenia opisanym słowniczkiem pojęć wymogów poprawnej legislacji, mających swoje umocowanie, chociażby w dyrektywach rozporządzenia w sprawie Zasad techniki prawodawczej.

Nadto Rada m.st. Warszawy przekroczyła granice delegacji ustawowej z art. 4 ust. 2 ustawy, co stanowi ponownie naruszenie § 135 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" w związku z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, poprzez:

- zamieszczenie w postanowieniach § 8 ust. 1, 2, 4, 7 Regulaminu określając następujące obowiązki właścicieli nieruchomości:

- *Błoto śnieg i lód z części nieruchomości służących do użytku publicznego oraz z chodników położonych bezpośrednio przy granicy nieruchomości, należy uprzątnąć niezwłocznie po ich wystąpieniu, natomiast inne zanieczyszczenia – w miarę potrzeb;*
- *Błoto, śnieg i lód, uprzątnięte zgodnie z ust. 1, z części nieruchomości przeznaczonych do użytku publicznego należy gromadzić w miejscach, w których nie powodują zakłóceń w ruchu pieszych lub pojazdów, w sposób umożliwiających ich odbiór;*
- *Pryzmy należy lokalizować pozostawiając wolne przejście dla pieszych oraz przejście i przejazd w ciągach pieszo – rowerowych i drogach dla rowerów, w sposób niepowodujący szkód w mieniu i niezagrażający przechodniom i pojazdom. Pryzmy nie powinny znajdować się na terenach zieleni, przy drzewach i w misach drzew, w pojemnikach przeznaczonych na kwiaty oraz przy latarniach, urządzeniach energetycznych, sygnalizatorach świateł itp.*
- *7. Materiał użyty do likwidacji śliskości chodnika, należy uprzątnąć niezwłocznie po ustaniu przyczyny jego zastosowania oraz w miarę możliwości gromadzić w zamkniętych pojemnikach i powtórnie wykorzystać.*

Nalożenie powyższych obowiązków zasadniczo jest właściwe, jednak Rada dokonała nieuprawnionej modyfikacji obowiązku określonego w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy, która zaostrza obciążenia właścicieli nieruchomości narzucając im czas, w jakim mają oni podjąć konkretne czynności, albo też wskazują na zakres, w istocie przekraczający kompetencje Rady, poprzez określanie ograniczeń, które nie muszą obejmować nieruchomości przeznaczone do użytku publicznego. Rada m.st. Warszawy nie jest uprawniona do regulowania sposobu dojazdu do określonych terenów lub obiektów. Kwestie stosowania środków chemicznych na drogach publicznych, ulicach i placach zostały uregulowane w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.), głównie w jej art. 82 ust. 2 oraz w przepisach rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 października 2005 r. w sprawie rodzajów i warunków stosowania środków, jakie mogą być używane na drogach publicznych oraz ulicach i placach (Dz.U. Nr 230, poz. 1960), gdzie określono rodzaje dozwolonych środków chemicznych (vide: wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 7 kwietnia 2011 roku, sygn. akt II SA/Bd 1536/10 oraz wyrok WSA w Gdańsku z dnia 24 listopada 2011 r. sygn. akt II SA/Gd 618/11);

- zamieszczenie w postanowieniach **§ 9 ust. 2** Regulaminu wymogu polegającego na „niemyciu” pojazdów samochodowych na terenach przeznaczonych do użytku publicznego, co stanowi przekroczenie upoważnienia ustawowego;
- zamieszczenie w postanowieniu **§ 18 ust. 3** Regulaminu zobowiązania podmiotów odbierających odpady „do uprzątnięcia miejsca odbioru odpadów”, w przypadku ich rozsypania. Przedmiotem Regulaminu nie może być nałożenie obowiązków na przedsiębiorców, ponadto w sytuacji określonej w niniejszej jednostce redakcyjnej można zastosować odpowiednie postanowienia ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r.

o odpadach (Dz.U. z 2013 r., poz. 21) – stanowiące odpowiednio zastosowaną zasadę zaśmiecający płaci, oraz przepisów Kodeksu wykroczeń.

- zamieszczenie w postanowieniach **§ 11 ust. 5** oraz **§ 12 ust. 3** Regulaminu wymogu na podmioty odbierające odpady, aby zapewniały właścicielom nieruchomości: „*możliwość korzystania z dostarczonych przez nie pojemników spełniających powyższe kryteria, w szczególności na podstawie najmu lub dzierżawy*” oraz „*możliwość nabycia worków spełniających powyższe kryteria*”. Należy wskazać, iż zagadnienia te mogą być przedmiotem innej uchwały rady gminy wydanej na podstawie art. 6r ust. 3 ustawy. Na marginesie należy wskazać, iż ewentualna interpretacja tego postanowienia polegająca na uznaniu, że Rada w tym wypadku jedynie wskazała na możliwość korzystania z usług podmiotów odbierających odpady przez właścicieli nieruchomości, również stanowiłaby naruszenie zasady swobody umów, określonej w art. 353¹ Kodeksu cywilnego;
- zamieszczenie w postanowieniach **§ 28 ust. 5** Regulaminu wymogu oznakowania nieruchomości, w widoczny sposób, tablicą ostrzegawczą. Przy czym Rada nie określa, jak ta tablica ma wyglądać i przed czym ma ostrzegać. Ponadto przepisy Kodeksu cywilnego w wystarczający sposób, zdaniem organu nadzoru, określają kwestie odpowiedzialności za szkody spowodowane przez zwierzęta, i *culpa in custodiendo*. Ponadto, nie mieści się natomiast w kompetencjach rady wprowadzenie obowiązku ogrodzenia nieruchomości oraz umieszczenia na wejściu do nieruchomości tabliczki ze stosownym ostrzeżeniem.
- zamieszczenie w postanowieniach **§ 28 ust. 8** Regulaminu zakazu „*wprowadzania psów i innych zwierząt domowych na tereny placów gier i zabaw dla dzieci*”. Z przepisu art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy wynika jednoznacznie, że przyznaje on radzie gminy kompetencję do szczegółowego określenia wymagań wobec osób utrzymujących zwierzęta domowe w taki sposób, aby pobyt tych zwierząt na terenach przeznaczonym do wspólnego użytku nie był uciążliwy i nie stanowił zagrożenia dla przebywających tam osób oraz nie spowodował zanieczyszczenia tych miejsc. Nie mieści się natomiast w kompetencjach rady sformułowanie całkowitego zakazu prowadzenia wszelkich zwierząt domowych na określone tereny i do określonych miejsc (vide: wyrok NSA z dnia 8 listopada 2012 r. sygn. akt II OSK 2012/12);
- zamieszczenie w postanowieniach **§ 32 ust. 3** Regulaminu treści przekraczającej przyznane kompetencje radzie gminy. Art. 4 ust. 2 pkt 8 ustawy uprawnia radę wyłącznie do wyznaczenia obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzenia. Rada realizując postanowienia tego przepisu nie mogła wskazać w § 32 ust. 3 dodatkowych obowiązków ciążących na właścicielach nieruchomości (vide: wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 16 maja 2012 r. sygn. akt II SA/Bd 174/12).

Niezależnie od powyższego Rada m.st. Warszawy dokonała wielokrotnych powtórzeń przepisów rangi ustawowej, co stanowi naruszenie § 137 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" w związku z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a przez to również art. 87 i art. 7 Konstytucji, poprzez:

- wskazanie w postanowieniach **§ 8 ust. 5** Regulaminu, iż „*sople lodu i nawisy śnieżne na dachach i gzymsach budynków, znajdujące nad częściami nieruchomości służącymi do użytku publicznego, należy usunąć niezwłocznie po ich wystąpieniu*”. Kwestię tę od dawna szczegółowo reguluje ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. 2010 r. Nr 243 poz. 1623, z późn. zm.), w szczególności art. 61. Zgodnie z nim właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany zapewnić, dochowując należytej staranności, bezpieczne użytkowanie obiektu w razie wystąpienia czynników zewnętrznych oddziaływujących na obiekt, związanych z działaniem człowieka lub sił natury, takich jak: wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, osuwiska ziemi, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, pożary lub powódzie, w wyniku których następuje uszkodzenie obiektu budowlanego lub bezpośrednio zagrożenie takim uszkodzeniem, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska;
- określając wymagania w zakresie częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości ciekłych, w **§ 21 ust. 1** Regulaminu, poprzez wskazanie, że „*odbiór nieczystości ciekłych może być dokonywany wyłącznie w ramach i na zasadach podpisanej umowy z przedsiębiorcą, posiadającym stosowne zezwolenia na świadczenie takich usług*.” Jest to regulacja wynikająca z art. 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858, z późn. zm.). Jak wskazuje powołany przepis, odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie pisemnej umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług;
- nakładając obowiązki na osoby utrzymujące zwierzęta domowe, mające na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi w **§ 28 ust. 1, 2, 11, 12, 13, 15** Regulaminu. Omawiając powyższe naruszenia kolejno, należy wskazać:
  - w zakresie ust. 1 – „*Utrzymujący zwierzęta domowe ponoszą pełną odpowiedzialność za zachowanie utrzymywanych zwierząt oraz mają obowiązek stałego i skutecznego dozoru nad nimi*” – Stanowi to wyjście ponad granice upoważnienia ustawowego i jest sprzeczne z treścią art. 431 Kodeksu cywilnego, który reguluje kwestie odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez zwierzę. Zgodnie z art. 431 Kodeksu cywilnego kto zwierzę chowa albo się nim posługuje, obowiązany jest do naprawienia wyrządzonej przez nie szkody niezależnie od tego, czy było pod jego nadzorem, czy też zabłąkało się lub uciekło, chyba że ani on, ani osoba,

za którą ponosi odpowiedzialność, nie ponoszą winy. Ponadto chociażby osoba, która zwierzę chowa lub się nim posługuje, nie była odpowiedzialna według przepisów paragrafu poprzedzającego, poszkodowany może od niej żądać całkowitego lub częściowego naprawienia szkody, jeżeli z okoliczności, a zwłaszcza z porównania stanu majątkowego poszkodowanego i tej osoby, wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego;

- w zakresie ust. 2 – *„Utrzymujący zwierzęta domowe są zobowiązani do zachowania środków ostrożności zapewniających ochronę zdrowia i życia ludzi, a także zwierząt”* – regulacja powtarza rozwiązanie przyjęte w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.);
- w zakresie ust. 11 – *„Utrzymujący psy, koty i inne zwierzęta domowe zobowiązani są do posiadania dowodu aktualnych szczepień ochronnych, wymaganych bądź zarządzanych przez odpowiednie służby weterynaryjne* – Obowiązki te wynikają z odrębnych aktów prawnych rangi ustawowej. Kwestię poddawania psów szczepieniom ochronnym reguluje ustawa o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. W art. 56 ust. 1 i ust. 2 wymienionej ustawy zamieszczono obowiązek poddawania psów w wieku powyżej 3 miesiąca raz na 12 miesięcy szczepieniu przeciwko wściekliznie. Z kolei wymóg uzyskania zezwolenia właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na utrzymywanie psa rasy uznawanej za agresywną wynika z art. 10 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt. Oznacza to, że nie jest to materia regulowana prawem miejscowym.
- w zakresie ust. 12 i 13 – *„Zaleca się elektroniczne znakowanie psów i kotów (czipowanie)”* oraz *„Zwierzę nieposiadające oznakowania (czipu lub czytelnej adresatki), a przebywające bez opieki na terenie przeznaczonym do wspólnego użytku, w przypadku braku możliwości ustalenia właściciela zwierzęcia, będzie przewieziona do schroniska dla bezdomnych zwierząt, a egzotyczne oddane do ogrodu zoologicznego bądź schroniska”* – regulacje dotyczące elektronicznego znakowania psów i kotów wynika z ustawy o ochronie zwierząt i jest przedmiotem odrębnych aktów rady gminy, zgodnie z art. 11a przywołanej ustawy;
- w zakresie ust. 15 – *„Utrzymujący zwierzęta egzotyczne należące do gatunków niebezpiecznych dla życia i zdrowia ludzi są zobowiązani do ich przetrzymywania zgodnie z warunkami określonymi przepisami wydanymi na podstawie art. 73 ust. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (D. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.)* – jak wskazuje Rada m.st. Warszawy w Regulaminie, jest to zakres objęty przepisami powołanej w tym punkcie ustawy;

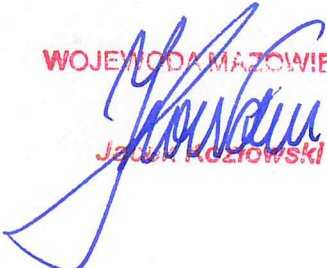
- wskazując w § 29 ust. 4 Regulaminu, że „*Usuwanie zwłok zwierzęcych możliwe jest jedynie na grzebowiska i do spalarni, dla których stosowne zezwolenia zostały wydane przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce świadczenia usług*”; Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku nie definiuje pojęcia zwłok zwierzęcych. Definicja taka zawarta jest w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.). Zgodnie z art. 2 pkt 26 tej ustawy przez zwłoki zwierzęce należy rozumieć zwierzęta padłe lub zabite w celu innym niż spożycie przez ludzi. Odpadów zwłok zwierzęcych dotyczy rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz.U.UE.L. Nr 300, poz. 1). Szczegółowy sposób postępowania ze zwłokami zwierzęcymi w przypadku zagrożenia epidemią reguluje natomiast ustawa z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Okoliczność, że kwestionowana uchwała stanowi akt prawa miejscowego, i w konsekwencji normatywny akt wykonawczy, oznacza że Rada m.st. Warszawy uchwalając przedmiotową uchwałę i określając szczegółowe postanowienia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta stołecznego nie może wykraczać poza granice upoważnienia określone w art. 4 ust. 2 ustawy. Z treści art. 94 Konstytucji RP wynika bowiem, że każdy akt prawa miejscowego ma charakter wykonawczy w stosunku do ustaw, a jako taki winien on być oparty na ustawie upoważniającej i nie przekraczać zakresu upoważnienia.

W świetle powyższego stwierdzenie nieważności uchwały Nr XLIX/1366/2013 Rady m.st. Warszawy z dnia 17 stycznia 2013 r. w sprawie *uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta stołecznego Warszawy* w części wskazanej w petitum niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego jest w pełni uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Miastu przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od daty doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone orzeczenie wydał.

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie uchwały, w części objętej rozstrzygnięciem, z mocy prawa.

WOJEWÓDZA MAZOWIECKI

Jacek Kozłowski

